

Semister - 6

युनिट १

(अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न :

- (१) आनुवंशिकतेची परिभाषा लिहून आनुवंशिकतेचे कायदे लिहा.
- (२) मानवी विकासात आनुवंशिकतेच्या भूमिकेबद्दल सविस्तर लिहा.
- (३) मानवी विकासात वातावरणाची भूमिका याबद्दल सविस्तर स्पष्ट करा.
- (४) बालकाच्या विकासात कुटुंबाची भूमिका सविस्तर लिहा.

(ब) लघुत्तरी प्रश्न :

- (१) बीजकोषाच्या निरंतरतेचा नियम.
- (२) प्रत्यागमनतेचा नियम.
- (३) संपादित गुणांच्या संक्रमणाचा नियम.
- (४) भिन्नतेचा नियम
- (५) जीव-सांख्यिकीय नियम.
- (६) शुध्द जातीची अमरता (मेंडेलिझम).
- (७) बालकाच्या विकासावर परिणाम करणारे जन्मपूर्व वातावरण.
- (८) कौटुंबिक वातावरण.
- (९) सामाजिक वातावरण.
- (१०) बालकाच्या विकासात विभक्त कुटुंबाची भूमिका.
- (११) बालकाच्या विकासात संयुक्त कुटुंबाची भूमिका.

(क) अतिसंक्षिप्त प्रश्न :

- (१) आनुवंशिकतेची परिभाषा
- (२) समानतेचा नियम
- (३) वातावरणाची परिभाषा
- (४) कुटुंबाची परिभाषा

प्रश्नसंग्रह (युनिट २ वरील)

(अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न :

- (१) व्यक्तिमत्त्वाची परिभाषा लिहून व्यक्तिमत्त्वाचे प्रकार विस्तारपूर्वक लिहा.

- (२) व्यक्तिमत्वाची परिभाषा लिहा. व्यक्तिमत्व विकासावर परिणाम करणारे घटक लिहा.
- (३) संरक्षण यंत्रणेची परिभाषा लिहा. संरक्षण यंत्रणेचे ४ प्रकार स्पष्ट करा.
- (४) स्वसंकल्पनेची परिभाषा लिहून त्याच्या प्रकारांबद्दल स्पष्टीकरण द्या.
- (५) व्यक्तिमत्व विकासात स्वसंकल्पनेची भूमिका स्पष्ट करा.
- (ब) लघुत्तरी प्रश्न :
 - (१) सामान्य दृष्टिकोनातून व्यक्तिमत्वाचे वर्गीकरण.
 - (२) आयुर्वेदानुसार व्यक्तिमत्वाचे प्रकार.
 - (३) मनोवैज्ञानिक दृष्टिकोनातून व्यक्तिमत्वाचे वर्गीकरण.
 - (४) स्प्रंगरचे व्यक्तिमत्वाचे वर्गीकरण.
 - (५) अंतर्मुखी व्यक्तिमत्व.
 - (६) बहिर्मुखी व्यक्तिमत्व.
 - (७) अंतःस्रावी ग्रंथींचा व्यक्तिमत्व विकासावर परिणाम करणारे घटक.
 - (८) 'दमन' एक संरक्षण यंत्रणा.
 - (९) मिथ्या समर्थन एक संरक्षण यंत्रणा.
 - (१०) स्वप्नरंजन.
 - (११) संरक्षण यंत्रणेचा उपयोग.
 - (१२) धनात्मक स्वसंकल्पना.
 - (१३) ऋणात्मक स्वसंकल्पना.

- (क) अतिसंक्षिप्त प्रश्न :
 - (१) व्यक्तिमत्वाची परिभाषा.
 - (२) राजसी व्यक्तिमत्व.
 - (३) सात्विक व्यक्तिमत्व.
 - (४) तामसी व्यक्तिमत्व.
 - (५) पित्तप्रधान व्यक्तिमत्व.
 - (६) भावप्रधान व्यक्तिमत्व.
 - (७) मेदप्रधान व्यक्तिमत्व.
 - (८) सामाजिक व्यक्तिमत्व.
 - (९) धार्मिक व्यक्तिमत्व.
 - (१०) उभयमुखी व्यक्तिमत्व.
 - (११) मित्रांचा व्यक्तिमत्व विकासावर होणारा प्रभाव.

- (१२) संरक्षण यंत्रणेची परिभाषा.
- (१३) आंबट द्राक्षे प्रतिक्रिया.
- (१४) गोडलिंबू प्रतिक्रिया.
- (१५) स्वप्नरंजन.
- (१६) आत्मताडन.
- (१७) दिखावूपणा.
- (१८) वास्तवावर हल्ला चढवणे.
- (१९) स्वसंकल्पनेची परिभाषा.
- (२०) स्वचे प्रकार (नावे).
- (२१) धनात्मक स्वसंकल्पनेची वैशिष्ट्ये.

प्रश्नसंग्रह (युनिट ३ वरील)

(अ) दीर्घोत्तरी प्रश्न :

- (१) नेतृत्वाची परिभाषा लिहून नेतृत्वाचे प्रकार विस्तारपूर्वक लिहा.
- (२) नेतृत्वाची परिभाषा लिहा. नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये लिहा.
- (३) बाल्यावस्थेतील वर्तनात्मक समस्येची नावे सांगून खोटे बोलणे व नखे कुरतडणे या समस्यांबद्दल सविस्तर लिहा.
- (४) चोरी करणे व अंगठा चोखणे या वर्तनात्मक समस्यांची कारणे व उपाय लिहा.
- (५) लैंगिक शिक्षणाची गरज स्पष्ट करा.
- (६) लैंगिक शिक्षणाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- (७) अपंग बालक म्हणजे काय ते लिहून अपंग बालकांचे प्रकार विस्तारपूर्वक लिहा.

(ब) लघुत्तरी प्रश्न :

- (१) सत्तावादी नेता.
- (२) लोकशाहीवादी नेता.
- (३) नेतृत्वाकरिता आवश्यक गुण.
- (४) खोटे बोलणे : वर्तनसमस्या.
- (५) चोरी करण्याची कारणे.
- (६) चोरी करण्यावर उपाय.
- (७) वर्तनसमस्येशी संबंधित कारणे.

- (८) नखे कुरतडण्याची कारणे.
- (९) नखे कुरतडण्यावर उपाय.
- (१०) अंगठा चोखणे : कारणे व उपाय.
- (११) लैंगिक शिक्षणाची आवश्यकता.
- (१२) लैंगिक शिक्षणाचे महत्त्व.
- (१३) शारीरिक अपंग बालक.
- (१४) मानसिक अपंग बालक.
- (१५) सामाजिक अपंग बालक.
- (१६) अपंग बालकाच्या शिकण्यातील अडथळे.

(क) अतिसंक्षिप्त प्रश्न :

- (१) नेतृत्वाची परिभाषा.
- (२) नेतृत्वाकरिता आवश्यक गुण (नावे).
- (३) बाल्यावस्थेतील वर्तनसमस्यांची नावे.
- (४) अंगठा चोखण्याची कारणे.
- (५) वर्तनसमस्येची परिभाषा.
- (६) अस्थिव्यंग.
- (७) श्रवणदोष.
- (८) गंभीर मानसिक अपंगत्व.

प्रश्नसंग्रह (युनिट ५ वरील)

- (१) पालकत्व म्हणजे काय ते सांगून पालकत्वाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- (२) पालकत्वाची परिभाषा लिहून पालकत्वाचे प्रकार विस्तारपूर्वक लिहा
- (३) पालक-बालक संबंधांचे महत्त्व लिहा.
- (४) बालके वाढविण्याच्या (संगोपनाच्या) प्रकारांच्या पद्धतीविषयी माहिती द्या.
- (५) पालकांसमोरील आव्हाने सांगून जंक फूडबद्दल माहिती द्या.
- (६) टी.व्ही. बघणे: पालकांसमोरील आव्हान" स्पष्ट करा.
- (७) "सामाजिक माध्यमे पालकांसमोरील आव्हान" माहिती द्या.

(ब) लघुत्तरी प्रश्न :

- (१) पालकत्वाचे महत्त्व.

- (२) अधिकारयुक्त पालकत्व.
- (३) हुकुमशाही पालकत्व.
- (४) मुक्त बालसंगोपन.
- (५) दखल न देणारी बालसंगोपन पध्दती.
- (६) पालक-बालक संबंधाची वैशिष्ट्ये.
- (७) पालकत्वाची परिभाषा